

Notitie

Datum : 19 juni 2025

Aan : VNA leden

Onderwerp : VNA Handreiking Sanctiewet-Wwft 2025 (versie 1.0)

INTRODUCTIE

Deze handreiking is door VNA opgesteld in samenwerking met Loyens & Loeff N.V. om VNA-leden een praktische ondersteuning te bieden in de bedrijfsvoering, waar het gaat om naleving van de verplichtingen uit de Sanctiewet 1977. Waar relevant bevat de handreiking verwijzing naar de Wwft. Het document biedt daarmee een goede basis voor het inrichten van de KYC-processen binnen de leasemaatschappij, hetgeen belangrijk is om te kunnen voldoen aan wetgevingseisen. Maar ‘know your customer’ (KYC) vergroot ook de weerbaarheid van de leasesector tegen verschillende vormen van criminaliteit, zoals ondermijning, witwassen en fraude.

SANCTIEWET 1977 en WWFT

De Sanctiewet 1977 geldt voor alle (rechts-)personen met zetel in Nederland, waaronder ook leasemaatschappijen met zetel in Nederland (een **Leasemaatschappij**) ongeacht de categorie van de leaseactiviteiten (financiële lease of operationele lease). Deze wet implementeert de in Nederland geldende sanctiemaatregelen. Dit betreft nationale sanctiemaatregelen alsook sanctiemaatregelen van onder meer de Verenigde Naties en de Europese Unie. Deze maatregelen zijn gericht op het sanctioneren van specifieke (rechts-)personen. Het is verplicht deze sanctiemaatregelen na te leven; (rechts)personen en ondernemingen begaan een economisch delict als zij de sanctieregelgeving op basis van de Sanctiewet 1977 niet naleven. Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke vervolging van overtredingen van de Sanctiewet 1977.

Nederlandse leasemaatschappijen dienen in het kader van hun klantrelatie¹ de sanctiemaatregelen na te leven. Naast verplichte naleving van de sanctiemaatregelen is het mogelijk dat leasemaatschappijen, vanwege de specifieke werkzaamheden, ook vallen onder de reikwijdte van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (**Wwft**). De Wwft en de daaruit voortvloeiende verplichtingen is in ieder geval van toepassing op de VNA-leden indien het VNA-lid in hoofdzaak het bedrijf maakt van het verstrekken van krediet. Voor wat betreft het aanbieden van krediet geldt dat wordt aangenomen dat financiële lease onder deze categorie valt. Operationele lease valt niet onder deze categorie, aangezien dit naar huidig recht (nog) niet wordt gekwalificeerd als het aanbieden van krediet. Dit betekent dat leasemaatschappijen die in hoofdzaak financiële lease aanbieden kwalificeren als instelling onder de Wwft. Leasemaatschappijen die voornamelijk operationele lease aanbieden zullen daarentegen niet op deze grond als instelling onder de Wwft kwalificeren. De vraag of in een specifieke situatie gesproken kan worden van het “in hoofdzaak aanbieden van krediet” is een feitelijke vraag en hangt af van de omstandigheden van het geval.

¹ Met een relatie in de Sanctiewet 1977 wordt bedoeld: iedereen die betrokken is bij een financiële dienst of transactie. De verplichting tot naleving strekt hier dus verder dan onderzoek naar alleen uw cliënt en gaat bijvoorbeeld ook om de uiteindelijk belanghebbende (UBO), eventuele gemachtigden en de wederpartij bij een financiële transactie; hiertoe behoren ook leveranciers, handelaren, intermediairs/brokers, etc.

[\(Leidraad Financiële Sanctieregelgeving van het Ministerie van Financiën\)](#)

DIT DOCUMENT

Deze leidraad geeft richting bij de nakoming van de verplichtingen van Nederlandse leasemaatschappijen onder de Sanctiewet 1977 tijdens de gehele klantrelatie en ziet op de verplichtingen die van toepassing zijn gedurende de verschillende fases van de klantrelatie:

FASE 1: vóór het aangaan van de relatie met de klant

FASE 2: tijdens de duur van de klantrelatie

FASE 3: bij het beëindigen van de relatie met de klant

Dit document biedt inzicht in de praktische implementatie van de Sanctiewet 1977. Waar relevant wordt ook verwezen naar de verplichtingen onder de Wwft, aangezien leasemaatschappijen die binnen de reikwijdte van deze wet vallen aan aanvullende verplichtingen moeten voldoen. Hierbij wordt opgemerkt dat de verplichtingen onder de Wwft omvangrijk zijn. Deze handreiking gaat om die reden niet uitgebreid in op alle verplichtingen, maar benoemt deze op hoofdlijnen op grond waarvan de leasemaatschappij die tevens onder de reikwijdte van de Wwft valt dit verder kan en dient uit te werken in haar beleid en procedures.

Deze handreiking betreft geen beleidsdocument. Op basis van deze handreiking kan de instelling bezien of binnen de organisatie sprake is van naleving van de Sanctiewet 1977.

FASE 1: vóór het aangaan van de relatie met de klant

Alvorens een nieuwe klantrelatie wordt aangegaan, dient de Leasemaatschappij over de relevante klantgegevens te beschikken, deze te controleren op juistheid en een sanctiescreening uit te voeren. Dit proces heeft als doel dat de Leasemaatschappij bekend is met de identiteit van de klant en de uiteindelijk belanghebbenden (**UBO's**)² om vervolgens te kunnen controleren of de klant of haar UBO's op een sanctielijst staat.

Stap 1: Identificeren klant

U dient de klant te identificeren. Om op basis van de identificatiegegevens een sanctiecheck uit te kunnen voeren, heeft de Leasemaatschappij de volgende gegevens nodig van de klant:

- i. achternaam;
- ii. voornamen; en
- iii. geboortedatum.

Een sanctiecheck kan ook alleen met de achternaam uitgevoerd worden, waardoor strikt gesproken de voornaam en geboortedatum van de klant niet noodzakelijk zijn, maar het controleren van de resultaten van de sanctiecheck wordt aanzienlijk vergemakkelijkt wanneer de Leasemaatschappij ook over de voornaam en geboortedatum beschikt (zie daarover nader hierna, onder Stap 2: Screening).

Indien de klant een rechtspersoon betreft, dient de Leasemaatschappij te beschikken over de statutaire naam van de entiteit, om op basis daarvan een sanctiecheck uit te voeren. Tevens is relevant dat de verplichtingen op grond van de Sanctiewet 1977 ook zien op de UBO en eventueel gemachtigden van de klant. Zij worden namelijk ook aangemerkt als “relatie” in de zin van de

² Het identificeren van UBO's is een bestaande vereiste onder de Sanctiewet 1977. Indien de huidige klantendatabase - gelet op de UBO-gegevens - niet actueel is, moet deze worden bijgewerkt. Dit is nodig om vervolgens een sanctiescreening uit te kunnen voeren, om vast te kunnen stellen dat er geen sprake is van overtreding van de Sanctiewet 1977

Sanctiewet 1977. In het geval van een rechtspersoon, moet de Leasemaatschappij ook de UBO's³ van de rechtspersoon en eventueel gemachtigde(n) die optreden namens de rechtspersoon⁴ identificeren op de wijze zoals beschreven hierboven. De screening zoals hierna omschreven strekt zich in dat geval uit tot de klant, de UBO's van de klant, de wettelijk vertegenwoordigers (bestuurders) en de eventueel gemachtigde(n) van de klant die bij de KvK zijn ingeschreven.

In het geval er geen UBO kan worden vastgesteld, dan geldt het volgende:

- Wwft-instelling:** op grond van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 dient een pseudo-UBO vastgesteld te worden, op het moment dat er geen "echte" UBO vastgesteld kan worden.
- Niet Wwft-instelling:** hoger leidinggevend personeel moet als pseudo-UBO worden aangemerkt. (omdat zowel de bestuurders als gemachtigden zoals opgenomen in de KvK al worden geïdentificeerd, is het niet nodig om pseudo-UBO's vast te stellen)

Stap 2: Screening

Na voltooiing van de klantidentificatie, dient de geïdentificeerde klant te worden gescreend aan de hand van sanctielijsten. De resultaten van deze screening dienen te worden gedocumenteerd en bewaard. De screening kan handmatig plaatsvinden, maar het verdient sterk de aanbeveling om deze screening te automatiseren door middel van één van de vele beschikbare programma's daartoe van derde partijen.

Handmatige screening kan op de volgende manier plaatsvinden:

- (i) **EU-sancties:** ga naar [sanctiemap eu](#) en typ in de zoekbalk de naam in van de (rechts)persoon die moet worden gescreend. Voer de voor- en achternaam afzonderlijk en in combinatie met elkaar in.
- (ii) **VN-Sancties:** ga naar [security council list](#) en download de 'United Nations Security Council Consolidated List'. Controleer of de naam van de te screenen (rechts)persoon op de lijst voorkomt.
- (iii) **Nederlandse sancties:** ga naar [nationale terrorismelijst](#) en download de 'Nationale sanctielijst terrorisme'. Controleer of de naam van de te screenen persoon op de lijst voorkomt.

Programma's

Er zijn diverse programma's beschikbaar van derde partijen die een Leasemaatschappij kan gebruiken om de sanctiechecks op een geautomatiseerde wijze uit te voeren. Hierbij kan gedacht worden aan Dow Jones Risk & Compliance, World-Check, LexisNexis Bridger Insight of Thomson Reuters CLEAR.

In de hierboven genoemde programma's zijn de diverse sanctielijsten samengevoegd. Ga vooraf altijd na of het programma dat u overweegt alle relevante sanctielijsten bevat (met name de Nationale sanctielijst terrorisme van de Nederlandse overheid is niet in ieder (internationaal) programma beschikbaar). De overeenkomst met de betreffende derde partij dient te voldoen aan de toepasselijke wet en regelgeving.

³ Leasemaatschappijen die niet onder de Wwft vallen, hebben geen toegang tot het UBO-register. Zij kunnen een UBO-verklaring van de klant vragen, of – ook bij twijfel over de juistheid – een gewaarmerkt uittreksel van de UBO-gegevens bij de klant opvragen. Het correct vaststellen van de UBO's valt buiten het bestek van deze handreiking.

⁴ Het identificeren van de natuurlijke personen die optreden namens de rechtspersoon en het screenen van de namen van deze personen tegen de toepasselijke sanctielijsten beoogt te voorkomen dat de sanctiewetgeving indirect wordt overtreden (doordat een natuurlijk persoon die betrokken is bij de vennootschap op een sanctielijst staat).

Indien het aangaan van een relatie met een nieuwe klant wordt overwogen, worden de naam van de te screenen (rechts)personen in het programma ingevoerd. Het programma controleert vervolgens op een geautomatiseerde wijze alle relevante sanctielijsten en levert vervolgens een rapport met de resultaten aan. Ook de voortdurende monitoring (waarover hierna bij [Stap 4: Periodieke sanctiecheck](#) meer) kan in dit geval automatisch door het programma uitgevoerd worden.

Stap 3: Acceptatie klant

In het geval dat de verstrekte informatie volledig is en er geen hits zijn tegen de sanctielijsten, mag de desbetreffende partij als klant geaccepteerd worden. In de volgende gevallen wordt de klant niet geaccepteerd:

- (a) als de potentiële klant of de UBO's anoniem wenst te blijven of fictieve of valse identiteitsgegevens verstrekt; en
- (b) indien is geconstateerd dat de klant op een sanctielijst staat⁵.

Aanvullende verplichtingen voor leasemaatschappijen die kwalificeren als Wwft-instelling tijdens FASE 1 (Vóór het aangaan van de klantrelatie)

Naast het identificeren en verifiëren van de klant en de UBO's, waarvoor op grond van de Wwft aanvullende eisen gelden, dient de Leasemaatschappij daarnaast ook (Artikel 3 Wwft):

- (i) indien de cliënt een rechtspersoon is, redelijke maatregelen nemen om inzicht te verwerven in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur;
- (ii) het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen;
- (iii) vast te stellen of de natuurlijke persoon die de klant vertegenwoordigt daartoe bevoegd is en in voorkomend geval de natuurlijke persoon te identificeren en diens identiteit te verifiëren; en
- (iv) redelijke maatregelen te nemen om te verifiëren of de cliënt ten behoeve van zichzelf optreedt dan wel ten behoeve van een derde.

In geval van een hoog risico cliënt gelden aanvullende vereisten voor het cliëntonderzoek, alvorens de Leasemaatschappij besluit een relatie met de desbetreffende klant aan te gaan (Artikel 8 en Artikel 9 Wwft).

Het cliëntonderzoek op grond van de Wwft wordt aantoonbaar afgestemd op de risicogevoeligheid voor witwassen of financiering van terrorisme van het type cliënt, zakelijke relatie, product of transactie. In dat kader is de Leasemaatschappij verplicht om een analyse en beoordeling te maken van haar risico's op witwassen en financieren van terrorisme. Deze beoordeling moet vastgelegd worden en actueel worden gehouden. Desgevraagd moet het document aan de toezichthouder verstrekt worden (Artikel 2b Wwft).

De risicobeoordeling door de Leasemaatschappij resulteert vervolgens in gedragslijnen, procedures en maatregelen om de risico's op witwassen en financieren van terrorisme te beperken en effectief te beheersen (Artikel 2c Wwft). Dit beleid is evenredig aan de aard en omvang van de instelling en ziet op naleving van de Wwft.

Op basis van voorgaande risicobeoordeling en het daaropvolgend opgestelde beleid kan worden bepaald in welke gevallen een vereenvoudigd cliëntonderzoek volstaat en wanneer een verscherpt cliëntonderzoek noodzakelijk is.

Het is voor een Leasemaatschappij mogelijk om (delen) van het cliëntonderzoek uit te besteden, als daarbij wordt voldaan aan de eisen die daarvoor gelden op grond van artikel 10 Wwft. Deze uitbesteding ziet onder andere op de informatie die vóór het aangaan van de klantrelatie door de Leasemaatschappij moet worden verzameld.

Zie voor meer informatie [DNB Q&As en Good Practices Wwft](#) en meer specifiek hoofdstuk 3 daarvan (*Cliëntonderzoek: het initiële cliëntonderzoek*).

⁵ In het geval van een 'hit' moeten aanvullende gegevens worden opgevraagd om zeker te stellen dat de relatie overeenkomt met de persoon of entiteit op de sanctielijst.

FASE 2: tijdens de duur van de klantrelatie

Stap 4: Periodieke sanctiecheck

Zodra een overeenkomst tot stand is gekomen met de klant, dient de Leasemaatschappij doorlopende screening tegen de sanctielijsten uit te voeren. Dit om te voorkomen dat een klant zonder weten van de Leasemaatschappij op een later moment op een sanctielijst wordt geplaatst en de Leasemaatschappij op die manier alsnog een relatie heeft met een gesanctioneerde partij.

Het is aangeraden de periodieke sanctiecheck minimaal een keer in het jaar te doen. Echter, indien de klant een wijziging doorgeeft van de klantgegevens, dan dient er aansluitend een sanctiecheck te worden uitgevoerd. Daarnaast zijn wijzigingen in de sanctielijst een aanleiding om de sanctiecheck op alle klanten opnieuw uit te voeren.

Wijzigingen in de bestaande sanctielijsten worden op diverse manieren gecommuniceerd. Wijzigingen in de sanctielijsten worden automatisch verwerkt in de geautomatiseerde programma's die voor de sanctiechecks gebruikt kunnen worden en in geval van wijzigingen zal door het programma opnieuw een volledige check gedaan worden op het huidige klantenbestand, tegen de gewijzigde lijsten. Indien de Leasemaatschappij zelf op de hoogte gebracht wenst te worden van wijzigingen in de sanctielijsten, kan zij zich bijvoorbeeld aanmelden voor de updateservice van DNB daartoe via de link <https://www.dnb.nl/dnb-nieuwsservice/> waarbij onder het kopje 'Nieuws' de categorie 'Sanctiebericht' aangevinkt moet worden.

Het ligt bij de periodieke sanctiecheck voor de hand dat klanten met een hoog risico (bijvoorbeeld vanwege een bepaald vestigingsland) vaker (opnieuw) gescreend worden, dan klanten waarbij geen hoog-risico aanwezig is. Dat kan bijvoorbeeld elke zes maanden of elk kwartaal worden gedaan.

Aanvullende verplichtingen voor leasemaatschappijen die kwalificeren als Wwft-instelling tijdens FASE 2 (Tijdens de klantrelatie)

Indien de Leasemaatschappij kwalificeert als Wwft-instelling, zijn er verdergaande verplichtingen van toepassing op de Leasemaatschappij op grond van de Wwft tijdens de looptijd van de relatie. De Leasemaatschappij zal allereerst periodiek moeten nagaan of de gegevens die zij van haar klant heeft ontvangen, nog steeds up-to-date zijn. De periodiciteit waarmee dit moet worden nagegaan hangt af van de risicogevoeligheid van de klant en is vastgelegd in het eigen beleid van de Leasemaatschappij.

Daarnaast dient een Leasemaatschappij op grond van de Wwft haar klanten doorlopend te monitoren (Artikel 3 lid 2 sub d Wwft). Dit houdt in dat u doorlopend toezicht dient uit te voeren op de zakelijke relatie en de tijdens deze relatie uitgevoerde transacties, om te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die u heeft van de cliënt en diens risicoprofiel. Dit omvat, indien nodig, een onderzoek naar de herkomst van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie worden gebruikt.

In het geval van een voorgenomen of voltooide ongebruikelijke transactie van een klant, dient u dit onverwijld (direct nadat u zich bewust wordt van het ongebruikelijke karakter van de transactie) te melden aan de Financiële inlichtingen eenheid op grond van artikel 16 Wwft. Bij een dergelijke melding moet diverse informatie verstrekt worden over de klant, diens UBO (indien van toepassing) en de transactie.

De doorlopende monitoring van de zakelijke relatie en uitgevoerde transacties kan in principe niet worden uitbesteed aan een derde partij, nu dit is uitgesloten van Artikel 10 Wwft.

Zie voor meer informatie [DNB Q&As en Good Practices Wwft](#) en meer specifiek hoofdstuk 4 daarvan (*Cliëntenonderzoek: voortdurende controle*).

FASE 3: bij het beëindigen van de relatie met de klant

Stap 5: Acties ingeval van een hit op een sanctielijst

Indien tijdens een sanctiecheck is vastgesteld dat een bestaande klant op een sanctielijst is geplaatst, mogen er niet langer middelen ter beschikking gesteld worden aan de desbetreffende klant. Dat betekent dat de dienstverlening op dat moment gestaakt moet worden. De relatie dient op gebruikelijke wijze te worden beëindigd: de auto('s) moet(en) worden ingeleverd en de overeenkomst beëindigd. In dit kader is het van belang dat de geldende contractuele bepalingen hierin voorzien.

Verder kunt u, wanneer u (vermoedt dat u) te maken hebt met een persoon of entiteit op een sanctielijst, hiervan melding of aangifte doen bij de politie. Voor leasemaatschappijen geldt vooralsnog geen meldingsplicht bij een toezichthouder.

Stap 6: Bewaren gegevens

Hoewel de Sanctiewet 1977 zelf geen expliciete bewaarplicht voorschrijft, is het van belang dat de Leasemaatschappij een archiverings- en bewaarbeleid hanteert. Dit waarborgt dat de Leasemaatschappij effectief kan reageren, mochten er ooit uitvragen opkomen met betrekking tot partijen die (in het verleden) klant zijn (geweest) van de Leasemaatschappij.

Aanvullende verplichtingen voor leasemaatschappijen die kwalificeren als Wwft-instelling tijdens FASE 3 (Beëindigen van de klantrelatie)

Indien de Leasemaatschappij kwalificeert als Wwft-instelling, zijn er verdergaande verplichtingen van toepassing op de Leasemaatschappij op grond van de Wwft in geval van beëindiging van de relatie.

In geval van een hit op de sanctielijsten naar aanleiding van een sanctiecheck als gevolg van een uitgevoerde transactie dient de Leasemaatschappij melding te doen van die transactie als een ongebruikelijke transactie bij de Financiële inlichtingen eenheid (zie voor een nadere toelichting de aanvullende verplichtingen bij Fase 2 hierboven).

Daarnaast mogen niet langer middelen ter beschikking gesteld worden aan de desbetreffende klant en de dienstverlening dient op dat moment gestaakt te worden. Dit betekent inname van de auto('s) en opschorting van de betalingsverplichtingen, waardoor er niet langer betaling worden ontvangen. Voor zover er nog wel **betalingen** worden ontvangen, deze **op een aparte rekening** zetten, zodat deze gelden zich niet mengen in het financiële systeem c.q. de leasemaatschappij hier geen gebruik van maakt. Echter, u mag de relatie met de klant niet beëindigen. Dit om te voorkomen dat de gesanctioneerde relatie elders financiële diensten af zou kunnen nemen.

Indien en zodra de klantrelatie beëindigd kan worden, geldt er op grond van de Wwft een verplichting om de gegevens ten minste vijf jaar te bewaren vanaf het moment dat de relatie met de klant is beëindigd (Artikel 33 lid 3 Wwft). Onder de te bewaren documenten en gegevens vallen ten minste de identificatiegegevens van klanten die zijn verkregen, gegevens over de aard en achtergrond van de zakelijke relatie, en relevante informatie over de transacties.

Zie voor meer informatie over de handelingen in geval van een hit op de sanctielijsten [Leidraad Financiële Sanctieregelgeving](#) van het Ministerie van Financiën van 12 augustus 2020.

Zie voor meer informatie over de vastlegging van gegevens en bewaarplicht [DNB Q&As en Good Practices Wwft](#), meer specifiek hoofdstuk 5 daarvan (*Vastleggen van gegevens, bewaarplicht en bescherming persoonsgegevens*).